

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/672/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815206267
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alica Beňová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3815206267.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Alice Beňovej a sudkýň JUDr. Oľgy Lichnerovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľky D. B., bytom Y., Q. XXX/X, zastúpenej N. N. N., advokátom so sídlom C., Q. XX proti odporcovi M. B., bytom Y., Q. XXX/X, zastúpeného N. V. C., advokátom so sídlom S. nad D., Q. XXX/X, o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 28. mája 2015 č.k. 11C/161/2015-34, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z m e ň u j e tak, že odporca je p o v i n n ý platiť navrhovateľke príspevok na výživu rozvedenej manželky vo výške 70 eur mesačne, počnúc dňom 01.05.2015, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Vo zvyšujúcej časti návrh z a m i e t a.

Zročný príspevok na výživu za obdobie od 01.05.2015 do 30.11.2015 vo výške 490 eur sa p o v o ľ u j e odporcovi splácať v mesačných splátkach po 20 eur počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky, má za následok zročnosť celého plnenia.

Žiadny z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť na účet OS Prievidza súdny poplatok z návrhu na začatie konania vo výške 50 eur do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala proti odporcovi určenia výživného na rozvedenú manželku vo výške 190 eur mesačne. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že manželstvo účastníkov bolo rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 10.02.2015 č.k. 11C/149/2014-28 rozvedené. Toto rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.02.2015, neobsahuje odôvodnenie, nakoľko účastníci konania sa po vyhlásení rozsudku vzdali práva podať opravný prostriedok. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný, keď navrhovateľka nespĺnila základnú podmienku upravenú v ust. § 72 ods. 1 Zákona o rodine, že nie je schopná sama sa živiť. Navrhovateľka má dobrý zdravotný stav, je vyučená krajčírka, čo vyplýva z rozvodového spisu, ale túto prácu nikdy nevykonávala, pretože sa stará o postihnutú dcéru Y., ktorá je plnoletá a je pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Navrhovateľka jej bola ustanovená za opatrovníčku, to bol aj dôvod, prečo nepracovala. Počas manželstva sa o postihnutú dcéru starala navrhovateľka, ktorá zabezpečovala jej každodennú starostlivosť. Po práci starostlivosť vykonával odporca a túto vykonáva aj počas víkendov, keď nie je v práci a tiež v noci, nakoľko od

narodenia dcéra spáva v jednej izbe s odporcom. Aj po rozvode manželstva zabezpečujú starostlivosť o postihnutú dcéru obaja účastníci, nakoľko aj naďalej žijú v spoločnej domácnosti. Vo väčšej miere starostlivosť zabezpečuje navrhovateľka. Navrhovateľka počas rozvodového konania tvrdila, že chce sa zamestnať, nakoľko od narodenia sa stará o postihnutú dcéru, mienila ju umiestniť v niektorom zo sociálnych zariadení, kde sa zabezpečuje denná starostlivosť, aby si oddýchla, nakoľko starostlivosť ju vyčerpáva. Z rozvodového spisu tiež vyplynulo, že navrhovateľka mala známosť s iným mužom, resp. kamaráta. Chcela žiť inak. Počas manželstva sa venovala spoločenským aktivitám, chodila sa s kamarátkami zabávať, chodila na diskotéky, začala mať iný životný štýl, s čím nebol odporca stotožnený, nakoľko boli manželia a podľa odporcu nezabezpečovala všetky práce v domácnosti tak, ako mala. Odporca nesúhlasil s rozvodom, ale v priebehu konania sa k návrhu pripojil, pretože navrhovateľka na rozvode trvala. Odporca počas manželstva pracoval a aj po rozvode pracoval v rovnakej obchodnej spoločnosti, kde jeho príjem je okolo 730 eur mesačne. Rodina netrpela nikdy finančnou núdzou. Navrhovateľka mala určitý životný štýl počas manželstva, ktorý si chce zachovať aj po rozvode, preto sa súd domnieva, že práve z týchto dôvodov podala návrh na príspevok na rozvedeného manžela. Navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, že sa snažila nájsť si zamestnanie, nepreukázala, že podala písomnú žiadosť, resp. si ju hľadala iným spôsobom. Tiež nepreukázala, že podala písomnú žiadosť a vážne sa zaujímala o umiestnenie dieťaťa v sociálnych zariadeniach S., resp. iných tak, ako to tvrdila. Každý z účastníkov po rozvode si hradí svoje náklady sám a hospodári sám, pričom navrhovateľka prispieva odporcovi každý mesiac na inkaso sumou 87 eur. Ide o polovicu inkasa, na ktorý doposiaľ neprispieval dospelý syn študujúci na vysokej škole a rovnako neprispievala ani dcéra, ktorá pracuje v zahraničí. Navrhovateľka disponuje s invalidným dôchodkom postihnutej dcéry vo výške 317,70 eur a opatrovateľským príspevkom vo výške 192,02 eur. Navrhovateľka okrem nájomného, ktorým prispieva odporcovi v sume 87 eur, iné náklady nemá. Zvýšená starostlivosť o dcéru Y. sa v konaní nepreukázala a ani zvýšené náklady s jej starostlivosťou. Nutné náklady sú strava a oblečenie jej dávajú kamarátky. Preto súd konštatoval, že navrhovateľka nepreukázala, že je odkázaná na výživu odporcu. Nepreukázala, že nie je schopná sa sama živiť, nakoľko vykonáva opatrovateľku pre svoju postihnutú dcéru od narodenia, za ktoré opatrovanie dostáva opatrovateľský príspevok vo výške 192,02 eur. Navyše navrhovateľka používa osobné motorové vozidlo, ktoré má slúžiť na účely dopravy dcéry k lekárovi, ktorému chodí sporadicky. Toto auto ako sama uviedla využíva aj na osobné účely, návštevy, návštevy rodiny a iné. Je pravda, že odporca je na tom ekonomicky lepšie, nakoľko jeho príjem je 730,40 eur mesačne a príjem navrhovateľky je 509 eur mesačne, ale odporca zabezpečuje aj stravu pre dospelého syna, má náklady s osobným motorovým vozidlom, ktoré má viac ako 20 rokov. Vyslovil názor, že priznanie príspevku na navrhovateľku by bolo v rozpore s dobrými mravmi už z dôvodu, že príčinu rozvratu vzťahu manželov dala navrhovateľka svojím správaním. Navrhovateľka je schopná sama sa živiť, nakoľko vykonáva opatrovníčku pre postihnutú dcéru, ktorá nevyžaduje nepretržité starostlivosť, ale vyžaduje celodennú starostlivosť, pri ktorej pomáha aj odporca, za ktoré opatrovanie má príspevok a rovnako disponuje aj s dôchodkom dcéry. Týmto má zabezpečenú primeranú výživu. Navrhovateľka má dobrý zdravotný stav, mohla sa zamestnať a zlepšiť si svoju ekonomickú situáciu po rozvode a dieťa umiestni do sociálneho zariadenia. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 150 ods. 1 O.s.p.. Súd úspešnému odporcovi trovy konania nepriznal s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenie s prihliadnutím predovšetkým na majetkové pomery navrhovateľky, ktorá je poberateľkou opatrovateľského príspevku vo výške 192,02 eur a disponuje i s dôchodkom postihnutej dcéry. Vzhľadom na tento príjem navrhovateľky by priznaním trov konania pre odporcu bola zasiahnutá majetková sféra navrhovateľky, hoci bol odporca v konaní úspešný a podľa § 142 ods.1 O.s.p. by mu prináležala náhrada trov konania.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka. Navrhla ho zmeniť a jej návrhu vyhovieť v celom rozsahu. Namietala nesprávne právne posúdenie veci. Poukázala na to, že je súdnym rozhodnutím ustanovená svojej ťažko zdravotne postihnutej dcére za opatrovníčku, mesačne poberá opatrovateľský príspevok už len vo výške necelých 185 eur počnúc od 01.07.2015. Za nesprávne označila konštatovanie súdu prvého stupňa, že priznanie príspevku by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Uviedla, že podala návrh na rozvod manželstva, avšak nie z dôvodu nevery, ale z dôvodu zhoršenia vzťahov medzi manželmi. Príčinou zhoršenia týchto vzťahov bola skutočnosť, že po 20 rokoch každodennej starostlivosti o dcéru začala športovať a sporadicky chodiť do spoločnosti, čo sa stretlo s nevôľou odporcu. Mala za to, že súd prvého stupňa si nesprávne vysvetlil inštitút opatrovníctva ich ťažko postihnutej dcéry. Ďalej uviedla, že má záujem sa zamestnať, ale v súčasnosti to nie je možné, nakoľko nie sú voľné ubytovacie kapacity v zariadeniach sociálnych služieb, kam by chcela dcéru umiestniť počas pracovného času. Odporca sa sám vyjadril, že on s dcérou doma nezostane, pretože opatrovníckou

dcéry je ona. Týmto svojim postojom jej bráni, aby si našla zamestnanie a tým zlepšila svoju ekonomickú situáciu.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. na odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 1 písm. a) O.s.p., doplnil dokazovanie opätovným výsluchom účastníkov, oboznámením spisu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 11C/149/2014, rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 17.07.2014 č. PD1/OPPnK/SOC/2014/31304-0005, rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja zo dňa 02.03.2015, č. sp.: TKS/2015/01217-7, posudkom o odkázanosti na sociálnu službu zo dňa 02.03.2015 č. sp.: TKS/2015/01217-6 vydaného Trenčianskym samosprávnym krajom, rozhodnutím Centra sociálnych služieb - DOMINO zo dňa 14.04.2015 č. sp.: 330/2015/143, rozhodnutím Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 09.07.2015 č.: PD1/OPPnK/SOC/2015/14926-0010 a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je čiastočne dôvodné.

Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na tom právnom závere, že u navrhovateľky nie sú splnené predpoklady v zmysle ustanovenia § 72 ods. 1 zákona o rodine na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela, nakoľko jeho priznanie by bolo v rozpore s dobrými mravmi z dôvodu, že príčinu rozvratu manželov dala navrhovateľka svojim správaním a tiež z dôvodu, že navrhovateľka je schopná sama sa živiť, nakoľko vykonáva opatrovnícku pre postihnutú dcéru, ktorá si vyžaduje celodennú starostlivosť. Za túto funkciu poberá opatrovateľský príspevok a rovnako disponuje aj s dôchodkom dcéry, čím má zabezpečenú primeranú výživu. Konštatoval, že navrhovateľka má dobrý zdravotný stav, mohla sa zamestnať a zlepšiť si svoju ekonomickú situáciu po rozvode a dieťa umiestniť do sociálneho zariadenia.

Odvolací súd sa s týmto názorom súdu prvého stupňa nestotožňuje.

Podľa § 72 ods. 1, 2 Zákona o rodine rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

Ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré uviedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi.

Zo znenia § 72 Zákona o rodine treba vyvodit' hmotnoprávne podmienky, za ktorých možno priznať príspevok na výživu rozvedeného manžela. Týmto podmienkami sú: manželstvo musí byť právoplatne rozvedené, jeden z rozvedených manželov nie je schopný sám sa živiť, schopnosti, možnosti a majetkové pomery druhého manžela umožňujú súdu príspevok priznať, bývalí manželia sa nevedeli dohodnúť o poskytovaní príspevku a musí byť súlad s dobrými mravmi.

Podľa názoru odvolacieho súdu všetky tieto hmotnoprávne podmienky sú v danej veci splnené.

Z obsahu spisu vyplýva, že manželstvo účastníkov bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 10.02.2015, č.k. 11C/149/2014-28. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že účastníci sa na pojednávaní, kde bol vyhlásený rozsudok odvolania vzdali, preto súd uviedol v odôvodnení ich predmet konania a ustanovenia zákona v zmysle § 157 ods. 3 O.s.p. a nezaoberal sa príčinami rozvratu manželstva. Konštatovanie súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, že príčinu rozvratu manželstva dala navrhovateľka svojim správaním a preto by priznanie príspevku bolo v rozpore s dobrými mravmi, neobstojí.

Z výsledkov vykonaného dokazovania súdu prvého stupňa a zo zopakovaného a doplneného dokazovania odvolacím súdom bolo preukázané, že jediným zdrojom príjmu navrhovateľky je opatrovateľský príspevok v súčasnosti vo výške 184,34 eur v zmysle rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 09.07.2015 č.: PD1/OPPnK/SOC/2015/14926-0010 na opatrovanie fyzickej osoby - dcéry navrhovateľky - s ťažkým zdravotným postihnutím. Rovnako bolo preukázané, že dcéra účastníkov, Y. B., vzhľadom na zdravotné postihnutie vyžaduje celodennú starostlivosť, čo potvrdzuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu zo dňa 02.03.2015 č. sp.:

TSK/2015/01217-6, na základe ktorého je zaradená do VI. stupňa odkázanosti inej fyzickej osoby s priemerným rozsahom odkázanosti na hod/deň viac ako 12 a hod/ mesiac viac ako 360. Z doplneného dokazovania odvolacím súdom ďalej vyplýva, že navrhovateľka podala na Centrum sociálnych služieb - S. C. žiadosť o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby v domove sociálnych služieb pre dcéru, Y. B. s tým, že rozhodnutím Centra sociálnych služieb - S. C. zo dňa 14.04.2015 č. sp.: 330/2015/143 bola dcéra účastníkov, Y. B., zaradená do poradovníka čakateľov v mesiaci apríl 2015, nakoľko v uvedenom zariadení nie je voľné miesto. Odporca dosahuje čistý priemerný mesačný zárobok 730,46 eur. Napokon v danom prípade bolo preukázané aj to, že účastníci sa nevedia dohodnúť na platení tohto príspevku. Navrhovateľka požiadala odporcu o tento príspevok, odporca s výškou požadovaného príspevku navrhovateľkou v sume 190 eur mesačne nesúhlasil, poskytnutie príspevku vo výške 50 eur podmienil tým, že mu navrhovateľka preukáže, že nezneužíva dcérin invalidný dôchodok na uspokojovanie svojich potrieb a tým, že navrhovateľka dcére založí sporiaci účet. Z výpovede navrhovateľky na odvolacom konaní vyplynulo, že dcéra poberá invalidný dôchodok vo výške 317,70 eur mesačne, z ktorého jej mesačne odkladá na účet 27 eur a zvyšok 290 eur sa spotrebuje na náklady na stravu, naftu vo výške 70 eur mesačne, nakoľko chodí s dcérou na návštevu k rodine, náklady na plienky vo výške 20 eur mesačne. Celkové náklady na živobytie pre ne navrhovateľku a jej dcéru predstavujú 580 eur mesačne podľa tvrdenia navrhovateľky už nemôže potom prispievať polovicou na inkaso odporcovi. V konaní nebolo sporné, že navrhovateľka je schopná sa sama živiť, na čo v celom konaní a aj v odvolaní poukazoval odporca, v danej veci je však podľa názoru odvolacieho súdu prekážka, aby sa navrhovateľka mohla zamestnať, a to práve pre jej celodennú starostlivosť o zdravotne postihnutú dcéru, ktorú nie je v súčasnosti možné umiestniť do domova sociálnych služieb z dôvodu nedostatku miesta. Skutočnosť, že navrhovateľka poberá opatrovateľský príspevok, sama o sebe nestačí, že je schopná sama sa živiť, ak z tohto príspevku nie je schopná uhradiť si popri nevyhnutných nákladoch na stravovanie aj ďalšie nevyhnutné životné potreby. Preto nie je namieste taký výklad ust. § 72 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého by navrhovateľka nemala mať zabezpečenú primeranú výživu z prostriedkov odporcu, ktorý dosahuje čistý priemerný mesačný príjem 730,46 eur. Aj pri hradení nákladov, ktoré má odporca spojené s bývaním, stravovaním, cestovným, je podľa názoru odvolacieho súdu v jeho možnostiach a schopnostiach platiť navrhovateľke príspevok na výživu rozvedenej manželky vo výške 70 eur mesačne, keď ňou požadovanú výšku v sume 190 eur mesačne, odvolací súd nepovažoval za adekvátnu majetkovým a zárobkovým pomerom odporcu. Preto vo zvyšnej časti návrh zamietol. Príspevok bol navrhovateľke priznaný v súlade s jej návrhom od 01.05.2015. Za obdobie od 01.05.2015 do 30.11.2015 (do rozhodnutia odvolacím súdom) vznikol tak odporcovi dlh voči navrhovateľke vo výške 490 eur (za mesiace máj 2015 - november 2015, t.j. $70 \times 7 = 490$ eur).

Podľa § 211 ods. 3 a § 160 ods. 1 O.s.p. odvolací súd zároveň povolil odporcovi vzhľadom na jeho zárobkové pomery, zročný dlh vo výške 490 eur splácať v mesačných splátkach po 20 eur počnú právoplatnosťou tohto rozsudku spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok.

Odvolací súd z týchto dôvodov zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 a § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania vzhľadom na čiastočný úspech oboch účastníkov v konaní.

Napokon odvolací súd rozhodol aj o povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok z návrhu podľa výsledku konania - § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení, nakoľko navrhovateľka je od poplatku oslobodená podľa § 4 ods. 2 písm. e/ cit. zákona. Základom poplatku je podľa § 7 ods. 5 cit. zákona trojnásobok ceny ročného plnenia, t. j. 2520 eur /70 eur x 12 mesiacov x 3/ a výška poplatku je 2% z tejto sumy, t. j. 50 eur podľa položky 8 písm. a/ Sadzovníka súdnych poplatkov.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.